

Enbajz vrniti
na 4. uri popoldne.
Rekopis se ne vra-
tja. Nebrakovana
pisma se ne spre-
jemajo.

Cena lista znata
na leto 4 krome,
na pol leta 2 krome.
Za manj promotne
na leto 3 krome,
na pol leta 1:50.
Za kmetije je cena
listu 5 K, za druge
4 kote izven Avstrije
6 K.

Rekopis sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Vel-
vudal 11. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Vinska kriza v naši deželi.

Bogatim židovskim vinotrcem na ljubo je bila vlada, ki je povedala točiti novo vino do novega leta. Stare zaloge židovskih spekulativ naj bi se bile najprej izpraznile, potem še je naj bi prišel naš kmet na vrsto! Vsled odločnega nastopa naših poslancev, naših društev in kmečkega ljudstva pa je morala vlada takoj preklicati to nepremišljeno naredbo. A spekulanti skušajo vseeno doseči svoj namen. Sedanja vinska kriza je v tesni zvezi z imenovano naredbo. Spekulanti so se zvezali med seboj in narekujejo sedaj sramotne cene vinu. Kmet ne more po pošteni ceni prodati svojega blaga. Naša vina, briska in vipavska so letos izvrstna, a cena je taka, kakor so jo določili spekulanti, ki so med seboj zvezani v kartel. Tu je vzrok, da ne morejo letos naša vina naprej. Ako ne razbijemo kartela, ne opravimo nič. Naše kmečko ljudstvo je izročeno na milost in nemilost dogovorom velikih trgovcev, ki zalagajo velika mesta z raznimi mešanici, ki niso niti podobne vinu. Trgovci prihajajo sicer v deželo, a se skrivajo in ponujajo z nekim strahom dogovorjeno sramotno ceno 14 K in celo 12 12 K za hl.

Če hočemo ljudstvu pomagati, prijeti moramo za korenita sredstva. Karteli so napravili delavskemu in kmečkemu ljudstvu v Avstriji od l. 1873, ko so bili ustanovljeni, veliko škode. To so novodobne pijavke, ki pijejo kri ubogemu ljudstvu. Vlada sama je že ponovno predložila državnemu zboru zakonski načrt za omejitev kartelov. Žal,

da ni državni zbor v tem oziru še nič storil. V državnozborni seji z dne 17. junija m. l. so predložili poslanci Steinwender in tovariši nov zakonski načrt o kartelih, ki naj bi ga pretresoval politično gospodarski odsek. Ta zakonski načrt je obrnjen proti javnim kartelom, treba pa je resno misliti tudi na tiste kartele, ki se natihiem sklepajo po zasebnih dogovorih med trgovci in tvorničarji na brezmejno škodo delavskega in kmečkega ljudstva. Sem spadajo tudi dogovori vinskih trgovcev. Če hočemo res ljudstvu pomagati, misliti moramo ne samo na omejitev kartelov, ampak tudi na skupen način vseh vinogradnikov in prizadetih činiteljev v samoobrambo.

Deželni odbor goriški je lansko leto dobro posredoval, da so kmetje razprodali vino. Upamo, da bo letos razvil še bolj živahno delovanje. Kakor slišimo, delajo se že priprave v tem zmislu.

„Goriška zveza“ je imela dne 9. t. m. v ta namen načelstveno sejo in je na predlog g. poslanca Berbuča sklicala za danes posebno anketo zaupnikov pridruženih zadrug vinorejskih krajev. Na tej enketi se je ustanovil vinarški odsek, ki bo imel nalogo delovati na to, da se zavarujejo koristi naših vinogradnikov.

Tudi v Furlaniji se je ustanovilo posebno društvo, ki hoče vinogradnikom v tem oziru pomagati. Danes ustanovljeni vinarški odsek „Goriške zveze“ stopi takoj v dotiko s furlanskim društvom in deželnim odborom, ki je prvi poklican potegovati se za koristi goriškega kmečkega ljudstva. Upamo, da se bo z zedinjenimi močmi posrečilo odv-

nititi od naše dežele vinsko krizo, ki je že do zdaj napravila ogromne škode našim vinogradnikom.

Politični pregled.

Zaključanje državnega zbora.

Vlada je torej zaključila zasedanje državnega zbora. Na zunanje se zatrjuje, da se je to zgodilo zaradi češke obstrukcije, vendar burnih prizorov, ki so jih prouzročili češki radikalci, v resnici se je pa to zgodilo, ker je bil dnevni red zabarikadiran z nujnimi predlogi in ker si vlada ni znala drugače pomagati iz zagate. Vlada, kakor je pokazal sedaj ministerski predsednik Bienenroth, stoji še vedno na stališču, da mora v vseh javnih zadevah odločevati nemški veto, ter da se ničesar ne sme zgoditi, v kar ne privoli Nemoi. Dokler pa ostane vlada na tem stališču, ni upati v našem parlamentu uspešnega delovanja, kajti nemški narodi so že do grla siti nemške arogance in prepotence.

Novo ministerstvo.

Današnji uradni list „Wiener Zeitung“ objavi imenovanje novega ministerstva, ki je tako-le sestavljeno: predsedstvo baron Bienenroth; ministerstvo za notranje stvari baron Hardtl; finančno ministerstvo vitez Bilinski; pravosodno ministerstvo: namestnik predsednika štajerske odvetniške zbornice dr. vitez Hohenburger naučno ministerstvo grof Stürgkh; železniško ministerstvo sekcijski načelnik v pokouju Wrba; trgovinsko ministerstvo predsednik poslanske zbornice dr. Weiskirchner; domobransko ministerstvo feldmaršallajtnant pl. Georg;

ministerstvo za javna dela dvorni svetnik Ritt; poljedelsko ministerstvo profesor Brač. Ministri rojaki Čeh dr. Začek, Poljak Abrahamovicz in Nemec dr. Schreiner.

V parlamentarnih krogih se kot gotovo dejstvo razpravlja, da nastopijo Čehi, Jugoslovani in socijalni demokratje z najostrejšo opozicijo proti novemu ministerstvu. V novem ministerstvu je 9 Nemcev in le 4 Slovani.

Avstro-Ogrska in Srbija.

„N. Fr. Presse“ piše, da je v dunajskih finančnih krogih razširjena govorica, da so velevali dovolile Avstro-Ogrski, naj energično postopa proti Srbiji in da je avstroogrška vlada že sklenila z Lloydom pogodbo radi prevažanja črt.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. T. Š. 3 K, brata Mozetič, zidarska mojstra v Gorici, 10 K, Hranilnik „Goriške zveze“ 2 K 30 v, M. M. 2 K, na ženitovanjski večerji Magerle Rafael-Kristina v Podgori nabrali 12 K 22 v, gospa Krista Cazafora 1 K, slavno županstvo v Brestovici 50 K, pevci K. sl. izobr. društva v Podgori zložili v krčmi pri g. Trpinu dne 31. m. m. 2 K 31 v, Ivanka Pipan, Renče 3 K; Brata Mozetič, zidarska mojstra 70 v; Jakob Janež, sedlar Chicago 3 K 60 v; Josip Florenin, Peč 50 v; Marija Pajntar Stržišče 1 K; Neža Dugar v Gorici 24 K; F. P. 1 K, Mark Fišer 1 K, Jakob Gorkič iz Vrtojbe 5 K, Frančišek Švara 5 K (5 K tudi za

veščak v umetnosti prof. in prelat Dresler, ki je iz načina slikanja spoznal, da je delo sredi 16. stoletja. O platnu pa ni našel nikdo niti sledu! — Isti strokovnjak, ki je videl Gyrovo sliko, jo je označil za delo diletanta, ki se je napravilo v 18. stoletju.

Zanimivo je vedeti, zakaj g. Gyra svoje slike ne more prodati? Slišali smo, da mu je nekdo zanj ponujal lepo svoto, tako, da bi imel petkratni dobiček od nje. Pa g. Gyri je bilo to vse premalo za tolik „umotvor“. Zanj hoče imeti tisoče in tisoče, a tega mu seve nihče ne bo dal, posebno če je bral Gyrovo izjavo, da je Matere Božje podoba — izginila iz Solkana, ne da bi povedal kdaj in kako. Ko bi bil g. Gyra svojo sliko na ogled postavil kot dober animek kot čedno kopijo, in ko bi ne bil preveč zahteval, bi bil bržčas že kupca dobil, tako pa utegne še dolgo, dolgo čakati. — Sic, qui moenia mea transiliet!

(Dalje pride.)

LISTEK.

Še nekaj o sliki svetogorske M. B.

„Gazzettinov“ dopisnik že ni mogel nič več čakati, da bi „Primorski list“ prinesel konec našega sestavka o sliki svetogorske M. B. — Že dan poprej — 20. jan. — je pod nadpisom: „Ancora della Madonna di Monte S.“ zopet nekaj natrobezljaj o svetogorski sliki, dasi smo mu že v drugem sestavku ovrgli vse njegove absurdne trditve, ter jasno dokazali, da slike, ki jo ima zdaj g. Gyra, ni bila nikdar na svetogorskem oltarju, in najbrž tudi nikoli ne na Sv. Gori; pa g. puškar še vedno svojo goni, in zopet zahteva, da naj se ta stvar pojasni. Dasi je glede svojih „zgodovinskih“ podatkov sijajno pogorel, in le ena njegova trditev ni obveljala, drzne se mož nam očitati, da smo se s zgodovino skregali:

„Ne sus Minervam!“ „Čuk sovi glavana pravi!“

G. Gyra se zopet sklicuje na neke „nepobitne“ listine, iz katerih, kakor pravi, je razvidno, da je podoba svetogorske M. B. podarjena svetišču od patriarha Grimanija morala slikana biti na les, in potem oblastno vpraša: ali je svetogorska podoba slikana na les, ali na platno, in to potem napeto na kakoršenkoli les? Na to vprašanje pravi: kategoričnega odgovora.

Dasi dobro vemo, s kom nam je opraviti, in smo na to vprašanje že odgovorili 21. jan., vendar navedemo od besede do besede, kar o tem piše Črv v zgodovini svetogorske božje poti. Na str. 15. beremo: „Ko je kardinal Marko Grimani, patriarh oglejski, čedalje več milostnih naličb z razcvetajočega se novega svetišča zvedel, poslal mu je v dar prekrasno podobo M. B. na leseno desko slikano.“ — To je menda zadosti jasno! —

Morebiti se bo komu čudno zdelo, zakaj g. Gyra toliko povdarja, je-li svetogorska milostna podoba slikana na les, ali na platno. Mi le dobro vemo kam pes taco moli. Mi ne poznamo g. Gyre natanjko, pa smo ga vseeno pregledovali do dna duše — rekli bi z Röntgenovimi žarki. Brihtni mož je glede tega bržčas koga v besedi vjel. No, to bi ne bilo nič čudnega. Vzemimo: g. Gyra ali kdo drug bi na Sv. Gori, ali tudi kje drugje, kakkega samostanca, ki ni nikdar ne slišal ne bral, da je svetogorska podoba M. B. slikana na leseno desko, zvito vprašal: Kaj ne, milostna podoba je slikana na platno? Čisto naravno bi bilo, ko bi mu vprašanec ne sluteč zlobno zvijačo, odgovoril: Kajpada na platno. Vse mogoče, da bi se bil kdorsibodi v svoji nevednosti tako zarekel, toda zato je podoba vendarle slikana na les. Kakor piše Črv in smo se s tem na novo leto do dobrega prepričali, isto je ob navzočnosti več prič potrdil zadnji ponedeljek dne 1. febr.

„Alojzijeve“ in 5 K za „Šolski Dom“), nabrali mladeniči v gostilni v Kalu 3 K 40 vin., Matelič Alojzij, vikar 10 K, Placutarka 20 vin., Josip Frandolič pri Grabcu 10 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijeve“ so darovali p. n. g. Jakob Rojic, učitelj Gradišče 10 K; p. n. gospa Ivanka Pipan, Renče 4 K; preč. g. Franc Marinič, župnik, Kojsko 20 K; občina Drežnica 215 kg fižola.

Valentin Zega, kurat 1 K.

Vsem dobrotnikom priskrba hvala in Bog plati!

Za „Slov. dij. zvezo“ je daroval gosp. Grča, župnik v Šempasu veliko število kasnih knjig. Naj mu bo na tem mestu izrečena iskrena kvala!

Novice.

† Ivan Bajt. V petek 5. t. m. zatisnil je za vedno oči odgovorni urednik „Prim. Lista“ Ivan Bajt, katerega je ugonobila kruta smrt v najboljših letih, v starosti 44 let. Rojen je bil na Ponikvah pri Tolmini 26. febr. 1865., v Gorici je prišel l. 1877. Še kot otrok, kjer ga je učil brat Nace orgljati pri Pregeljau v Nunski ulici; pozneje se je izučil krojaštva pri pokojnem Rožancu. Bil je izvežban organist. Menda ni cerkve v Gorici, da ne bi orgljal v njej. Tudi v krojaštvu je bil kos. Delal je obleke večinoma goriški duhovščini. Bil je vedno narodno unet in ud raznim društvom. Pri podpornem društvu je bil še kot ustanovni ud in večkrat pevovodja. Podučeval je pevske zборе v Pevmi, v Št. Andrežu, v Podgori itd. Bil je dober pevec „Goriške čitalnice“, dokler je ista imela svoj pevski zbor. Sploh je bil pokojnik vesel družabnik, prijazen in prikljiv. Do svoje smrti je bil predsednik „Krojaške zadruge“, koja je vneto povsod zagovarjal in priporočal. — Z Ivanom Bajtem smo izgubili goriški Slovenci moža, ki je v družbi z drugimi delal za probujo slovenstva v Gorici posebno začasa njegovih mladih let. — Pokojnik zapušča soprogo in pet otrok. —

Pogreb Ivana Bajta, ki se je vršil minulo nedeljo, je bil veličasten. Ogromno prijateljev in znancev je prihitelo spremit pokojnika na poti k večnemu počitku. Pogreba se je udeležilo s zastavo „Slov. kat. delavsko društvo“ in „Podporno društvo“ tudi še zastavo. Pevski zbor je zapel pred hišo „Nad

zvezdami“. Takih pogrebnih sprevodov se vidi malo v Gorici kot je bil ta. To je pokazalo, kako spoštovan in priljubljen je bil pokojnik pri našem meščanstvu. Žalostno družini in gg. bratom naše iskreno sožalje, pokojniku večni mir!

Srahopetec laže naprej. — „Sočin“ farbar je zadnjo soboto zopet pogrel lažo Gregorčičevi zvezi s Pajerjem, a ni imel poguma, da bi se bil podpisal. „Sočin“ smo tudi pozvali, naj imenuje tisto visoko politično osebo, na katero se skloni njegov lažnjivi farbar, a Gabrščekov list — molči! Zato pa zahtevamo zopet: Na dan z menom!

Vojaški nabori. Letošnji vojaški nabori se na Goriškem vrše in sicer:

V Gradišču 3. in 4. marca; v Korminu 1. in 2. marca; v Gorici (za okolico) 1., 2., 3., 4., 5. in 6. marca; v Gorici (mesto) 5. in 6. marca; v Ajdovščini 8. in 9. marca; v Kanalu 11. in 12. marca; v Tolmini 19. in 20. aprila; v Cerknem 17. aprila; v Kobaridu 22. aprila; v Bovcu 24. aprila; v Komnu 29. in 30. aprila; v Sežani 26. in 27. aprila; v Trzinu 20. in 22. marca; v Červinjanu 24., 26., 27. in 29. marca.

Dragonec — begun. — V torek se je predstavil karabinerjem v Mauzanu v Italiji dragonec Alojzij Tschapoweto iz Ebersteina, ki so ga odvedli v Videm. Rekel je karabinerjem, da je pobegnil, ker je konja prebodel z vilami. Drugi pa pravijo, da je dragonec konja prodal in šele potem pobegnil.

— Za po potresu ponesrečene Italijane se je nabralo v Nemških Rovtah 2274 K, podaril g. Anton Widmoser, c. kr. rudarski višji paznik v Logu 10 K.

— Avstrija kupuje konje. Iz Budimpešte se javlja, da general Pacak potuje te dni na Angleško, da nakupi tam konj, sposobnih za vojsko.

Listnica uredništva. — Članek „Tuma in Gabršček — razprta“ smo morali odložiti za prih. št. enako več dopisov in poročil. Vse pride na vrsto! Prosimo potrpljenja!

Mestne novice.

m Predavanje. — V torek je zelo zanimivo predaval č. g. dr. Srebrnič v S. K. S. Z. o cerkvi, šoli in državi. Dokazal je nepobitno, da je vzgoja otrok pravica cerkve in starišev. Država bi se v vzgojo otrok ne bi smela brigati, ker to ni njena naloga. — Prihodnji torek predava č. g. dr. Srebrnič zopet o šoli in sicer o nalogah učitelja v šoli. Ker je to predavanje zelo zanimivo, je upati velike udeležbe!

m Število udov družbe sv. Mohorja v goriškem mestu se je letos spet znatno pomnožilo.

na varnem in mlinarjeve misli le pobožne želje.

Lep del brega je že pokosil, ko so se prismejali tam izza gor zlati žarki jutranje zore in dajali prve poljube svojim sestricam, cvetkam v polju, ki so zažarele ob tem veselju tako, da je bilo kot posejano z žarečimi dijamanti. In tam iz med cvetk se je dvignil proti nebu škrlanček in zapel v višinah dobrodošlo mlademu jutru.

Mlinar je posekel do grmovja. Čudno se mu je zdelo, ko je videl tam okoli travo vso popeščano.

„Kdo je hotel kolovratiti tod okoli?“ se je vprašal, a odgovora si seveda ni vedel.

Kosil je naprej in ko je prišel tje do nekega grma, je onkraj njega zajokalo.

Kot bi ga objelo nekaj nadzemskega je mlinar kar obstal, kakor je zagnal koso, in gledal debelo z odprtimi ustmi v grm. Jok je bil vedno hujši.

„Za božjo voljo, kaj pa bo to?“ so bile prve besede mlinarjeve, ko ga je minilo prvo presenečenje. In stopil je za

m Kinematograf v dvorani „Central“ daje ta teden jako zanimive predstave, ki so vredne, da si jih občinstvo ogleda. Kdor se hoče priskrbeno smejati, naj obišče predstave tega tedna, mu ne bo žal.

m Statistika rojenih, umrlih in poročenih v Gorici. — Leta 1908 je bilo v Gorici rojenih 758 otrok. Umrlo je 828 oseb; k tem se prištevajo seveda tudi oni, ki so umrli v goriških bolnišnicah, katerih je umrlo 272. Porok je bilo pa 245.

m Šesta lekarna v Gorici. Na Fran-Josipovem tekalšču otvori lekarnar L. Iberi novo lekarno, ki bo šesta v našem mestu.

m Tečaj za krojače otvori zavod za pospeševanje male obrti v Gorici od 10. marca do 7. aprila. Ponk bo teoretičen in praktičen in se bo obdrževal ob nedeljah in praznikih 5 ur nepretrgoma in ob sobotah 3 ure. Prošnje za sprejem v tečaj je vložiti do 13. t. m. na vodstvo zavoda za pospeševanje male obrti v Gorici, ulica Morelli 37. — Ponk bo seveda italijanski, kar pa ne sme ovirati naših krojačev, da bi se ne priglasili k tečaju. Ta tečaj bo važen za krojaško obrt in poslužiti se ga morajo tudi naši krojači.

Iz goriške okolice.

g Veselico. — priredi „S. k. izobraževalno društvo“ v Kronbergu s sodelovanjem „Marijine družbe“ dne 14. febr. 1909 ob 3. popoldne re sledečim vsporedom: 1. Vinko Vodopivec: „Mi smo Slovani“, poje društveni moški zbor; 2. Predsed. nagovor; 3. Davorin Jenko: „Lipa“, poje pevski zbor iz Ajševice; 4. Vinko Vodopivec: „Pomladno cvetje“, udarja društveni tamb. zbor; 5. Fr. Kunc: „Vinska poskočnica“, poje društveni moški zbor; 6. P. H. Sattner: „Nazaj v planinski raj“, poje mešan zbor; 7. Vinko Vodopivec: „Zgubljena stava“, šaljev prizor; 8. Vinko Vodopivec: „Vesela družba“, udarja društveni tamb. zbor; 9. Vinko Vodopivec: „Lepi Jurij“, poje društveni zbor; 10. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, skupni nastop moških zborov iz Kronberga in Ajševice; 11. Viljem Pailler: „Sv. Neža“, igrokaz v dveh dejanjih; 12. Gregor Rihar: „Pesem sv. Neže“, poje ženski zbor z spremljevanjem tamburic. Vstopnina 40 vinarjev: sedeži a 1 K.

g V Podgori priredi „Marijina družba“ s sodelovanjem društva „Branik“ v nedeljo dne 20. t. m. veselico z lepim vsporedom, katerega priobčimo prihodnjič.

g Velik požar v Št. Ferjanu. — V nedeljo zvečer okoli 8. ure je buk-

grm in zagledal je čudo. Pred njim je ležalo dete skrbno zavito, prav kakor bi palo z nebes. Mlinar se je popraskal za ušesom. Bil je v vidni zadregi, kaj naj napravi. A ne dolgo!

„Čemu naj tukaj še premišljam! Kdove, kdo je tukaj pustil dete in greh bi bil pač na moji strani, če bi umrlo in ni še krščeno. Torej domov z njim. Neža ga bo že kako oskrbovala, dokler se kdo ne oglasi.“

In pobral je dete, a ker ni bil vajen takih stvari, ga je držal tako nerodno, da je še bolj zajokalo, mesto da bi se utolažilo.

Neža je ravno pred mlinom omivala kotel, da skuha potem močnik, ko se je bližal Miha.

„Jež, Marija, kaj pa si dobil Miha?“ Pustila je kotel na tleh in tekla proti možu ne čakajoč odgovora. Mihi ni bilo tteba več odgovarjati, kaj ima. Le na začudenja polna vprašanja, ki so se vrstila eno na drugo, je odgovarjal, kolikor je mogel. (Dalje pride.)

nil silen požar v stanovanju Lenardičevem v Št. Ferjanu, ki je uničil 2 hiši s hlevi; zgorele so 4 krave in en prejši. Pri reševanju raznega blaga se je ponesrečil star mož. Opeknel se je hudo. Ob 10. uri zvečer je bil mrt. — V. oljem, potem pa so ga prepeljali v goriško bolnišnico, ki je kmalu potem umrl. Star je bil 60 let. Ogenj je bil velik, vode ni bilo in ljudje so morali le gledati, kako je požar uničeval hiši, živino, steljo in krmo ter ostalo gospodarsko orodje. Žalosten pogled je na pogorišče. Škoda je velika.

g Lokve. — (Koliko je nas?) Seštetj številke letošnjega leta, pa vsoto štirikrat pomnoži in dva, ki sta odveč, odloži — pa četa čila je zaštetja lokvarskih Mohorjanov...

g Zopet nemški uradnik med Slovenci. — Čujemo, da je imenovan nadelnikom železniške postaje v Št. Petru neki Nemec po imenu Mayer. Ne vemo, kako bo ta Mayer opravljal službo med Slovenci! Sicer pa ne razumemo, zakaj uprava državnih železnic namešča nemške uradnike med Slovenci, slovenske pa med Nemci. Mari hoče s tem sikani-rati slovensko občinstvo? Ako pa hoče uprava državnih železnic dati s takimi nameščenji priliko nemškim uradnikom, da se priuče našemu jeziku, potem rečemo, da je tako postopanje za Slovence žaljivo. Nemci naj se nauče našega jezika poprej, kakor so se učili Slovenci nemščine predno so vstopili v državno službo. S točenjem slovenščine od strani nemških uradnikov se Slovenci ne zadovoljimo, kakor bi se ne zadovoljili Nemci, ako bi bil nameščen kak slovenski uradnik med Nemci, a bi nemščine ne umel. Pravica naj se deli vsem enako. Med Slovence slovenske uradnike, med Nemce nemške, pa bo mir!

g Katoliško delavsko društvo v Mirnu vabi vse svoje člane na letni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Jožefa Budihne.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Sela, dne 7. febr. — Že dolgo se nismo oglasili v našem cenjenem „Primorskem Listu“. Gotovo Vam se je zdelo jako čudno, ker ni bilo o nas toliko časa ne duha ne sluha ter ste mogoče mislili, da smo postali v Selu liberalci, kar pa temu ni tako; bilo bi kmalu ravno narobe.

Molčali smo dolgo, dasiravno bi bili lahko marsikaj zanimivega spravili v javnost. Držali smo se starega pregovora, kateri pravi: „Zamolčana ni pisana ne brana“.

Toda kljub vsej naši potrpežljivosti smo vendar primorani prijeti za pero ter opisati naše razburkane razmere.

Občinske volitve so se namreč vršile, kakor je znano, že meseca avgusta minulega leta. Pri dotičnih volitvah kakor smo že poročali, smo dosegli mi popolno zmago. To je seveda peklo naše liberalčke, posebno pa starega župana Mrmoljo. Možicelj je bil ves iz sebe. Pomislite, dragi moji, kaka brca je to: Prej župan, zdaj pa niti občinski čuvaj ne! To je strašen udarec za takega „velikana“, kateri je hotel svoj čas še celo poslanec biti!

Nekaj upanja pa je vendar le ostalo tudi Mrmolji. Nadejal se je namreč, da bo volitev razveljavljena, kakor je bila prej že dvakrat in si mislil, da se ga bodo vendar ljudje usmilili.

V to svrhu mu je napravil njegov zvesti adjutant utok proti volitvi. Stvar se je vlekla precej dolgo ter romala z glavarstva na namestništvo in obratno. To je trajalo cele štiri mesece seveda

LISTEK.

Mlin ob Nadiži.

Idila. Spisal Jos. Košanov.

(Dalje.)

II

Od časa do časa je obrisal koso s travo in jo začel spet brusiti. Ob taki priliki je pogledal nazaj in zadovoljno menil: „Lepa trava je. Letos se bo dalo že nakositi. A ti Miha pohiti, dokler ni še solnce in je rosa do kolen. Potem je ne bo hotela kosa tako prijeti.“

In kosa je žvižgala naprej vse bolj veselo. Ravno par korakov je napravil in vstrajal se je skoraj. Jata jerebov se je vzdignila pred njim iz trave in odletela s šumnim frfutanjem za streljaj daleč, kjer se je spustila zopet na tla.

„Škoda, da nisem kakšnemu prerenzal vratu. Dobro bi bilo; zaslužil bi si s tem še dobro kosilo“. No, jerebi so bili

na veliko veselje župana in njegovih privržencev, kateri so že mislili, da se dan na dan razpiše nova volitev. Začeli so uže brusiti orožje. Slednjič pa se je zdelo tudi namestništvu dovolj komedije. Našlo ni namreč nobenih nezakonitosti pri volitvah, katera bi govorila za razveljavljenje istih. — Poslalo je okrajnemu glavarstvu v Gorico volilne spise z naročilom, naj iste nemudoma pošlje županstvu v Črniče z ukazom, da isto razpiše volitev župana in podžupana.

Župan je bil vsled tega kakor zno-rel. Tekal je sem in tja, iz Sela v Ajdovščino, iz Ajdovščine v Gorico; da ni pozabil obiskati tudi Drejca, se razume, a mu le ni mogel nič pomagati. Uže 15. prosinca je dobilo županstvo odlok za razpis volitev župana, a župan je zadrževal celo stvar do 31. jan. Za 11. februarja je šele določil volitev župana. —

Ne vemo, zakaj se župan tako boji oddati županski stolček, ko vendar ve, da ga bo moral oddati. To da misliti...

Toliko za danes, g. župan! Na svidenje dne 11. t. m.

Iz kanalskega okraja.

kl Vabilo na veselico, katero priredi „Slov. kat. izobr. društvo“ v Desklah dne 14. feb. t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih g. veleposelnika Franca Kodolja v Desklah.

Vspored: 1. Deklamacija: „O neviht“, S. Gregorčič; 2. „Čašica kave“, veseloigra v 1 dejanju; 3. „Opomin k petju“ p. H. Sattner, poje mešan zbor; 4. Deklamacija: „Življenje ni praznik“, S. Gregorčič; 5. „Pred sodnikom“, veseloigra v 1 dejanju; 6. „Večer“, Jak. Aljaž, poje mešan zbor; 7. „Žnina Miha“ šaljiv prizor. — Vstopnina: stojišča 40 v; sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Čisti dohodek se uporabi za nabavo društvene zastave. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

kl Avče. — V našem „katoliško slovenskem izobraževalnem društvu“ predaval je na svečnico domači gosp. vikar predstavitelj gospod Simon Gregorčič o slovenski zgodovini — ne pa o slovenski knjižici kakor je bilo prvo pomotoma naznanjeno. Predavanje je bilo zanimljivo in podučno, za kar se mu odbor iskreno zahvaljuje. — Odbor. —

„kl Katoliško slovensko izobraževalno društvo“ v Avčah bo imelo dne 21. februarja ob 4 uri pop. v društvenem prostoru svoj prvi redni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Predsednikov nagovor; 2. Poročilo tajnikovo; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Poročilo knjižničarjevo; 5. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov; 6. Služajnosti.

— Odbor —

kl Anho. — Veselico bomo imeli dne 21. t. m. v Anhovem. Priredi nam jo naše „Kat. slov. izobraževalno društvo“ v društveni hiši ob 8. uri popoldne.

Vspored bo obsegal: nagovor, igro „Pri gospodi“, deklamacije, komičen prizor „Kmet in fotograf“, petje in tudi gramofon bo imel svojo ulogo. — Vstopnina 20 vin., društveniki, ki se izkažejo z družveno knjižico, vstopnine prosti. Upamo, da bodo društveni prostori polni. Na veselo svidenje pri veselici!

Iz tolminskega okraja.

t Polubinj. — Na Svečnico smo imeli v našem „Kat. slov. izobraževalnem društvu“ prav lepo predavanje. — Predaval nam je č. g. župnik iz Podmelca. Prav lepo nam je razložil: „Ali boše konec katoliške cerkve“. — Bog povrni č. g. predavatelju za njegov trud in požrtvovalnost. Odbor.

t Zatoimin. — Preteklo nedeljo, dne 7. t. m. je predaval v našem k. s. izobraževalnem društvu g. Kremžar, o

„načrtu postave zavarovanja za starost in onemoglost“. Poslušalci — bilo jih je gotovo nad 100 — so se izrekli „za zavarovanje“. Tudi par navzočih liberalcev je bilo za postavo. In le čuditi se moramo, da so jo zavrgli kmetje zbrani na shodu v Ljubljani.

t Podbrdom bo v nedeljo dne 14. t. m. ob 4 h popoldne skioptičsko predavanje, ki ga priredi ondodno „Kat. slovensko izobraževalno društvo“. Želeti je obilne udeležbe.!

— Vabilo k veselici „Kat. slov. izobraževalnega društva“ v Podmelcu, ki boše dne 14. februarja t. l. v društvenem prostoru. Začetek ob pol peti uri popoldne. Vspored 1. Mešan zbor: „Opomin k petju“. P. H. Sattner; 2. Šaljiv prizor: „Žnina Miha“, Dr. Vodopivec; 3. Mešan zbor: „Na planine“ P. H. Sattner; 4. Mešan zbor: „Ojki“, Sim. Gregorčič; 5. Deklamacija: „Rozar“. I. Laharnar; 6. Šaloigra: „Ješa — sreča“. Soški. 7. Mešan zbor: „Vehček narodnih pesmi“. 8. Šaljivo srečkanje. Sedeži 1 K, stojišča 40 vin. Čisti dohodek je namenjen v pokritje stroškov za novo napravljeno oder: K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

t Volčanski hribi. — Tukaj, dragi „Primorski List“, hočem na kratko pojasniti stališče, zakaj je današnji razpor na Goriškem. Vera mora biti prvi nauk in nauk vseh dni. Kdor se enkrat odtuji veri, potem hoče, da bi se tudi drugi ravnali tako. V prvi vrsti so to liberalni krčmarji in učitelji po naših trgih in vaseh. Oni dobro vedo, da so ljudje bolj k slabemu kot dobremu nagnjeni, zlasti pol odrasla mladina. Oni so si to slabo stran naše mladine v svojo korist obrnili. Izjeme se udobijo, a so redke. Liberalni krčmarji imajo uže tako napeljeno. Vsako nedeljo imajo v svojih hišah ples, in fantje eden drugega zapeljujejo. Iz početka se hočejo le malo razveseliti, potem pa začno piti in plesati v zaduhlih prostorih, kjer se valed prahu, tobakovega dima in zaužitke pijače tako obnašajo, da potem nič več ne ve kaj dela. Plje, pleše, žre, nori, kriči, razsaja, preklinja in se obnaša kot nor človek. Nobene meje ne pozna, nebenega sramu, vsem strastem je dostopen. Liberalnim krčmarjem ni nič mar, da se denar tako lahkomišelnost zapravlja, nič jim ni mar, da doma očetje in matere stočejo in tožijo o svojih sinovih, ni jim nič mar, da pridejo mladenci v domačo vas vinjeni in žganja pijani, da razsajajo in se tepejo in tako ugonablajo svoje dušne in telesne moči. Liberalni krčmarji seveda drljo cerkvene nauke in duhovščino, ki to bida v cerkvi. Čutijo se prizadeti, ker je s tem zadet njih žep.

Liberalizem pri nas je na smrtni postelji. Nobeden noče biti več liberalce. Brenkajo pa tembolj na „agrarno struno“. Kar čez noč so postali uneti „agrarci“, kmetovi prijatelji! Tudi tolminska gospoda noče biti več liberalna. Mrmoljev shod v Tolminu je pokazal. Mikuž, Rakušček, Kašica in drugi najhujši liberalci so sedaj v agrarnem taboru. S tem je dovolj rečeno! Ta-le trojica bi ne pristopila v agrarno stranko, da bi ne bila ta liberalna! Slepce mora to videti in mi na Tolminskem tudi vemo. Agrarci so pristni liberalci. Za to govore očitna dejstva. Liberalci se pa sramuje tega imena in zato so se skrili za agrarni hrbet. — Zatorej, agrarcem nobene vere. Ne agrarci ne liberalci nam niso dosedaj nič naredili, naredila pa nam je S. L. S. Nje se oklenimo, pri njej najdemo pomoč in zavetišče. Ona ustanavlja gospodarska društva po celi deželi, izobraževalna društva, skrbi za pouk in prireja predavanja. Njeni poslanci delujejo uspešno za svoje volilce, ne iščejo lastnih koristi kakor agrarci in liberalni voditelji. Torej preč z agrarnimi voditelji!

Lepodolski.

t Poroka. — Poročil se je 10. t. m. pri Sv. Luciji nečak rajnega prof. Kraglja gosp. Andrej Velikonja z gospico Julijano Manfreda vas Kozmerice, hčerjo gosp. Andreja Manfreda, načelnika kmečke pošilnice pri Sv. Luciji in Tolm. kmečke zveze.

k Kat. slov. izobr. društvo v Drežnici priredi prihodnjo nedeljo 14. t. m. veselico. Vspored vrlo zanimiv, zatorej se aljudno vabi občinstvo.

t Na Lubinju so se na svečnico stepli fantje, v kojem tepežu je bil 30 letni fant Miha Kavčič z nožem do smrti zaboden v trebuh. Dva druga sta bila težko, več pa lahko ranjenih. Vrok: Nesrečno pljančevanje in podivjanost.

t Volarje pri Tolminu. — Naše izobraževalno društvo je imelo preteklo nedeljo domačo zabavo z mnogovrstnim vsporedom. Ta je bila menda prva, odkar obstoji vas. Priprosti kmečki fantje in dekleta so izvršili vse točke prav dobro, prav nič se jim ni poznalo, da so prvokrat na odru. Mnogo smeha vzbudila je burka: Kmet in fotograf, v koji se je posebno odlikoval kmet s svojim kranjskim narečjem. Tudi dekleta so dobro igrale. Pred vsem je hvale vredna njih pridnost in vtrajnost. Imele so dolge vloge, a dobro so se jih naučile in dobro igrale — posebno hvale zasluži Marija.

Občinstva je bila polna dvorana, posebno so se odlikovali Kamenci, tudi iz Gabrij in Dolj bilo je precejšno število. Sploh bil je prav lep večer, in poslušalci so se prav zadovoljni razšli z željo, da bi društvo še večkrat priredilo kaj takega. Eden izmed navzočih.

t Dol. Tribuša. — V nedeljo 14. febr. bomo imeli drugo javno predavanje. Predaval bo naš g. župnik upravitelj Anton Sok o programu svobodnemislecev. Udeležbe pričakujemo mnogobrojne. Predavanje se začne takoj po službi božji ob 11½ zjutraj.

Iz kobariškega okraja.

kd Smrt. — Nesrečna žrtva smrti je bil 31. pr. m. v Drežnici, 22-letni mladenič Franc Kanalec. Valed prehlada je dobil hudo vročinsko bolezen in bil bolan komaj teden dni. Dokončal je burno vojsko torej v ovetu svojega življenja. Pogreb je bil na Svečnico. Blagi pokojnik je bil marljiv ud našega „Kat. slov. izobr. društva“. Deloval in žrtvoval se je za društvo povsod, kjer je le mogel. Bil je tudi energičen branik zoper vse napade na društvo. In kruta smrt ga je dohitela sredi tako plemenitega dela ter mu vničila tako mlado življenje. Bil je torej sploh vzor mladeniča, kakoršnih potrebujemo v sedanjem času. Kako obče spoštovan in priljubljen je bil, pričal je njegov pogreb. Pevski zbor izobr. društva mu je zapel žalostinki v cerkvi „Nad zvezdami“ in na pokopališču „Blagor mu“. Društveniki so se udeležili pogreba skoraj polnoštevilno. Ob kraju groba se še enkrat poslovili č. kurat s primernim nagovorom od pokojnika. Saj ga menda ni bilo srca, katerega bi ne ganili ti tragični prizori. Bodi mu zemljica lahka. Ostali žalujoči Ti klidemo v slovo: „Vidimo se nad zvezdami!“

Dostavek uredništva. Nenadno naš je zadela ta tužna novica. Za pokojnikom žaluje tudi uredništvo „Prim. Lista“, kateremu je bil pokojnik zvest dopisnik. Pisal nam je večkrat in čudili smo se njegovim dobrim idejam, katere je izražal v dopisih dasi priprosti kmečki mladenič. Da bi vzgojila mati Slovenija mnogo takih mladeničev, ki bi ji bili v ponos in v zaslombo. Pokojniku večni mir!

kd Pamet, gospodinje. — Pastni čas je! Razne našemljene kreature s spačeno obleko in harmoniko bodo tati leje bogata na toličobi ali masla.

od hiše do hiše s košem. Posebno klobase, špeh, jajca in kaka filka dopade takim pohajadom, ki radi žrejo na ramena drugih, ki se potem po občini klajajo pijani po par dni v tednu. Vrata zaprite jim in naženite jih delat, pa rajše sami očvrejte in pojejte tiste klobase, ki bi imeli dati takim pijanim beračem. Pozor torej!

kd Izpod Krna. — Takaj pod Krnom se dobe ljudje, ki pravijo: Noben mi nič ne da, ne klerikalec, ne liberalce, zato ne spoštujem ne tega, ne onega. — Počasi, prijatelji! Da ne sipajo kronic med ljudstvo ne ti, ne oni, to je res, a res je tudi, da takolimenovani klerikaleci skrbijo za dobrobit reveža-kmeta, posestnika tlačana z raznimi gospodarskimi napravami, ki kažejo naokrog po celi deželi, da imajo srce za ljudstvo. — Kaj pa liberalci! Uže vrabel na strehi čivkajo, da liberalci nimajo srca za ljudstvo. Liberalce, sam premožen, ne vidi rad reveža, da si s čim pomaga ter se boji, da bi se povspel do take višine, kot je on. Liberalce je človek ohol, ki misli da je vso učenost požrl, da gleda z višine doli reveža, kako se v potu svojega obraza muči, da preživi sebe in družino. Liberalce je grabežljiv in bi vse rad potlačil v svojo mavho, in mu ni mudi za bedo reveža. Tak je liberalce! In kdo so po večini liberalci? Krčmarji in učitelji, ti, ki živijo od kmečkih žuljev! Za plačilo, ker jih kmet rodi, mu pravijo, da je zabit, neumen! — Taki ljudje gotovo niso kmetovi prijatelji. Teh se je treba varovati. Oni ne poznajo revščine kmetove, in ker te ne poznajo, se mu smejejo! — To naj čitajo oni Podkrščani, ki pravijo, da so takolimenovani klerikaleci in liberalci enaki!

Iz bovškega okraja.

b Iz Bovca. — (Bodoči napredek v mlekarstvu.) — G. Bolle, ravnatelj kemičnega poskuševališča v Gorici je meseca oktobra m. l. obiskal osebno nas Bovčane, in v gostilno „Pri pošti“ povabil nekaj odbornikov mlekarne v posvetovanje. Predaval nam je, kako koristno bi bilo, ako bi naša mlekarnica uvedla preiskovanje mleka in sicer, koliko toličobe ima mleko. Poskuševališče v Gorici bi prvo leto brezplačno tako preiskavo opravljalo. Ako pa mlekarnica uredi plačevanje mleka po toličbi, in ako bo kemični urad nadaljna leta preiskoval mleko, plača vsak društvenik omenjenemu uradu na mesec 20 vin.

Odborniki so pri prvi seji pojasnili odboru predavanje in nasvet g. Bolleta. Odbor se je izrekel v svoji seji soglasno za tako preskušnjo. Zdaj nam torej naše mleko preiskuje omenjeni urad v Gorici že tretji mesec. In kaj je opazil odbor na tem preiskovanju? To, da nimajo vse bovške krave enako dobrega in mastnega mleka, kakor so Bovčani mislili, ampak razloček je velik med kravami. Po mesečnih izkazih kemičnega urada so razlike toličobe sledeče: 5:20 od sto, 4:50 od sto, 3:80 od sto, 2:60 od sto, 2:00 od sto. Tu se vidi, kaka krivica se godi društvenikom, kjer se plačuje mleko po množini. Nekateri društveniki so za tretjino prikrajšani, nekateri čez polovico in slastiv tistih mlekarah, kjer se izdajajo maslo, sir in skuto. Vsek društvenik vidi vsak mesec v mlekarnici na deski zapisano mlekarstvo številko in odstotek toličobe donešenega mleka njegovih krav.

Mlekarikom društvenikom, kateri imajo več mlečnih krav in donesajo mleko skupno v mlekarstvo se nasveta, da pustijo preiskati mleko vsake krave posebej, da zamorejo razsoditi, katera krava daje mastnejše mleko. Po takem preiskovanju pride društvenik do tega, da izbere le take krave za pleme, katerih mlečnost spadaeno obleko in harmoniko bodo tati leje bogata na toličobi ali masla.

Čas je skrajni, da se v mlekarstvu in kmetijstvu začne napredovati!

Onim društvenikom, ki člane hujskajo zoper tako uredbo, ki so pa slučajno sgrarno-liberalnega mišljenja, rečemo, da niso napredni sgrarci, ampak da so taki sgrarci kot liberalci, ki kmeta tišdijo k tlom!

Društvenik-kmet.

b Promocija. — Promoviral je na graškem vseučilišču doktorjem modroslovja dne 30. januarja t. l. o. g. Peter Šorli. Iskreno čestitamo!

b Bovec. — Kakor strela z jasnega neba je prišla novica v „Slovenca“ št. 26. in 27. med nas, da so kranjski kmetje odklonili kmečko starostno zavarovanje. — Ni se treba čuditi našemu iznenadenju, saj od kar se je sprožila ta misel, se je vsa naša politika pletla le okoli te točke, in vsi kmetje brez izjeme smo pričakovali ugodne rešitve tega predloga. In danes taka prevara! Kdor pozna naše razmere, bode popolnoma umel naše iznenadenje. Pri nas pravih kmetov niti ni. Dve kravici, to je srednji kmet, polovica kmet v ima pa le po eno. — Ni se torej čuditi, da smo pričakovali ugodne rešitve tega predloga. — Pri nas gre vse s trebihom za kruhom, kjer se gradi kaka železnica, rudokope in bovške drvarje se povsod dobi, nekateri tudi krošnjarijo. — Dokler je gospodar mlad, se uže še izhaja, ako je zdravje; ali kadar gospodar obnemore, potem začne gorje. Kupuje si živež na upanje, dokler štacunar kaj da. Ko je pa malo posestvo za dve tretjini zadolženo, pa hajd k sodniji, da dene na dražbo. Navadno kupi upnik za prav nizko ceno. On potem proda posamezne parcele ali skupno kakemu mladeniču, ki si je kaj privarčil in bi se rad oženil, navadno na obroke. In tako gre naprej. In tudi za naprej ne bode boljše. Saj so nekatere hiše tekom 20 let uže po 3 in tudi 4 krat prodane. Pred požarom ni bilo nič posebnega, da je imel kateri trgovec po 5 in še več hiš na Bovškem. — In kakšen je konec takih gospodarjev, nekdanjih davkoplačevalcev? Prav žalosten! Občina jim daje 40 vin. podpore na dan, in še zadovoljni so, ako jo dobé. Tedaj bode vsak razumel naše ogorenje zaradi odklonitve kranjskih kmetov predloga o starostnem zavarovanju.

Dostavek uredništva. — Priobčili smo ta dopis kot glas iz ljudstva, dasi se ne v polni meri strinjamo z njim. Predlog, kakoršnega je vlada predložila parlamentu, je za naše razmere, kakor se nam zdi, nesprejemljiv. Vlada zahteva od kmetov prevelike letne prispevke, odškodnina pa v razmerju s prispevki je majhna. Sicer je pa ta vladni predlog sedaj tako pokopan vsled zaključenja državnega zbora. Brez dvoma pa pride na vrsto v prih. zasedanju drž. zbora, in potem se bo dalo o predlogu govoriti, ter ga tako premeniti, da bo ustrezal našim potrebam in zahtevam.

Iz komenskega okraja.

km Gorjansko. — 30. jan. t. l. je naš mladi župan Miha Štolfa, po dolgem trudopolnem delu županovanja, tajništva in blagajništva šel v zasluženi pokoj. Želimo mu miren počitek! Za novega župana je izvoljen g. Jožef Košmina št. 30, za podžupana pa Anton Buda št. 44. Novemu starešinstvu ključemo: Bog živi! Na delo za blagor občanarjev! Domačin.

Glasnik Goriške zveze.

Nova posojilnica reiffeiznovka se je ustanovila preteklo nedeljo na Libušnjem pri Kobariidu. Nad 200 mladih in vnetih gospodarjev se je zbralo v dvorani, ki je bila za vse pretesna. Govorila sta domači

gospod kurat Leben in Premrou, vodja „Goriške zveze“. Predavanju je sledil še prosti razgovor glede zavarovalnice za govejo živino in planšarstva. V načelstvo so izvoljeni: Ivan Leben, kurat, kot načelnik; Anton Sivec, Libušnje 14, Anton Smrekar, Libušnje 6, Jožef Rutar, Krn 3, Franc Ivančič, Selce 6, Matija Fon, Ladra 19, Franc Berginc, Ladra 1, Ignac Sokol, Smast 26, Andrej Golja, Smast 24, Lovrenc Skočir, Vrsno 8, Franc Gregorčič, Vrsno 15. V nadzorstvo so izvoljeni: Janez Berginc, Vrsno 6, kot načelnik; Janez Sokol, Libušnje 5, Janez Sivec, Krn 11, Andrej Mikluš, Ladra 27, Anton Sokol, Smast 32.

Naše posojilnice na Kobariškem se pridno gibljejo. Kmečka posojilnica v Idriškem ima okroglo 60.000 K prometa, 50.000 K kmečka posojilnica na Kamnem v dveh mesecih, ona v Drežnici okroglo 30.000 K prometa.

Agrarni shod v Podbrdu.

Dne 10. jan. je priredila sgrarna stranka shod v Podbrdu, na katerem sem bil tudi jaz in pa g. France Humar. O shodu ni bilo dosedaj od naše strani nikjer še nobenega poročila, dasi bi bilo potrebno posebno z ozirom na to, da se je izrazil govornik sgrarne stranke, da S. L. S. pričinja na njegove shode vedno tudi kakšne svoje govornike in poročajo potem v svojih listih, kako so ti g. Mermolja sijajno pobili. Hoteli smo malo počakati, ker smo bili skoro za trdno prepričani, da bodo nam nasprotniki dali priliko, da se pozneje z njimi malo pomenimo. To se je tudi zgodilo.

„Kmečki glas“ od 22. jan. je prinesel poročilo o tem ne ravno znamenitem shodu in pisec dotičnega članka pravi med drugim tudi, da je Mermolja oha govornika S. L. S. v dolgem govoru temeljito pobil. Ker je Mermolja urednik „Kmečkega glasa“, je on dotični članek gotovo čital, ako ga ni še sam spisal; zato je jasno, da se je kolo nekoliko preobrnilo in da so se naši ljubi nasprotniki „temeljitega pobijanja“ silno navzeli.

Ker ne igram rad vloge revnega premaganca (posebno v gotovih slučajih ne), naj mi bo dovoljeno podati nekoliko pojasnil. Želel bi srčno, naj bi se tudi naši sgrarci, ki hočejo vatvariti na Goriškem nekaj bujnolepega, priučili malo več objektivnosti in ne zašli že hitro pričetkom svojega obstatka, v svoji nežni mladosti, v grehe svojih očetov, ker potem bo vse njihovo „kmetovanje“ prav hitro leglo v liberalni grob. To naj bi bil nekaj uvod.

Sedaj pa k shodu samemu. Vrtil se je v Štravrovem salonu. Zbralo se je vsega skupaj okoli 60 mož, fantov in — da ne bom nikogar žalil — še mlajših. Bilo je med temi tudi nekaj naših somišljenikov. Dopisnik v „Kmečkem glasu“ pravi, da udeležba radi slabega vremena ni bila večja. Jaz mu povem, da udeležba zato ni bila večja, ker je S. L. S. sklenila, da bo držala abstinenco in na ta način pokazala gg. agrarcem, da jim v podbrdski fari ne cvetejo rožice. To se je prav dobro posrečilo, kaj ne g. Mermolja? S kmeti se na shodu gotovo niste mogli ponašati in zelo umestna je bila opazka, ki jo je izustil star, izkušen mož: „Petdeset jih lahko zberem skupaj, ki nimamo vsi skupaj ene krave“. Toliko glede udeležbe.

Shodu je predsedoval g. Štrava. Najprvo je govoril g. Mermolja in razkladal zbranim zgodovino in razvoj eksportne zadruge za zelenjavo v goriški okolici. Ako bo sgrarna stranka imela tako srčno s svojim „nadstrankarstvom“, kakor ta zadruga, potem pogled za njo v bodočnost ni ravno rožnat. Ko je s tem

končal je vprašal predsednik, ako hoče kdo drugi govoriti. Ker se ni nihče oglašil, je zopet začel g. Mermolja. Govoril je o tem, kako je ljudstvo verno in da se ni treba nič bati, da izgubi to svojo vero. —

Agrarna stranka je tudi verna, samo tega ne povdarja, ker se ji ne zdi potrebno. Oni hočejo samo gospodarsko zboljšanje, in potem delati za kmeta. Dotaknil se je tudi vprašanja glede razmerja stranke do učiteljstva, katero je branil proti raznim napadom. Ko je zopet končal, oglašil se je k besedi g. France Humar, ki je povdarjal, da stranki, ki zbira okoli sebe vse, ki se le zatečejo k nji, ne more zaupati.

Vprašanja glede svetovnega nadziranja se ogiblje kakor maček vrole kaše in tukaj je vendar treba enotnosti in jasnosti.

Jur. Lav. Kemperle.
(Dalje prih.)

urur c. kr. državne železnice
v GORICI, Gosposka ulica št. 52.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 7 kron.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarn sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodam zato vsakomur 2 para čevljev za gospode in 2 za dame; rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša fazona: Vsi 4 pari stanejo le 6-50 K. Posilja po povzetju:

A. Gelb eksportna h. čevlje Krakovo št. 95.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Za kratek čas.

Iz programa kmečke stranke na Goriškem. — 1. Učitelji naj uče kmete, da imajo lahko neba že na zemlji.

2. Krčmarji, ki so pri kmečki

stranki se zavežejo, da bodo dejali vsako nedeljo 1 hekt. vina kmetom zastoj, da bodo kmetje s pomočjo alkohola gledali ta nebesa na zemlji.

3. Kmetje, ki pristopijo k stranki, naj trpijo ponedeljkove vice t. j. žejo, glavobol i. dr. sami.

4. Ker primanjkuje kmetu delavnih močij, hodili bodo krčmarji ob delavnikih pomagat kmetu pri poljskih delih.

5. Dr. Franku kot predsedniku kmečke stranke se nalaga, da izposluje kot pravni zastopnik te stranke od stvarnika izpremenitev vseh goriških hribov (skalnatih) v rodovitne njive.

Rešitev besedne uganke.

G

d v o r n i k

B e n e t k e

H e r c e g o v i n a

c e r k o v n i k

z a d r u g a

s v e č n i k

B e l i z a r

F r a n č i š k a

Po sredi od zgoraj doli se čita priimek: Gregorčič.

Razpisuje

se sporazumno s županstvom služba organista v Pevmi, ki je izpraznena vsled smrti dosedanjega organista g. Ivana Bajta. Službo je takoj nastopiti. Plača po dogovoru.

Kuracijski urad v Pevmi

dne 9. februarja 1909.

Oranilnica in posojilnica za farno občino Kamnje ima na prodaj približno

300 q. sena in detelje.

Kdor želi kupiti, naj se oglasi v ponedeljek dne 15. t. m. ob 9. uri v Vrtovinu pri Rebku št. 5.

ZAHVALA.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem v imenu preostalih pokojnega

IVANA BAJT

prijateljem in znancem, ki so pokojniku in nam v času bolezni in smrti skazovali raznotero pomoč, tolažbo in sočutje. Še posebej izrekam najsrčnejšo zahvalo slav. „Slovenskemu bralnemu in podpornemu društvu“, ki je pokojnika do zadnjega podpiralo in prispevalo tudi k pogrebnim stroškom ter se vdeležilo pogreba polnoštevilno z društveno zastavo na čelu; slav. „Slovenskemu katoliškemu delavskemu društvu“ za obilno deležitev z društveno zastavo; čč. oo. kapucinov za pogoste obiske, dušno tolažbo, za vdeležbo in obredno asistenco pri pogrebu; družini Jerneja Kopač za krasni venec; pristrčno hvalo vrlemu pevskemu zboru pod vodstvom g. Vuga za ginjačo petje pred hišo in ob grobu; vsem odličnim gospodom in obilnemu ljudstvu, ki je od blizu in od daleč prihitelo — posebno iz Pevme v tako ogromnem številu skazat pokojniku zadnjo čast.

Gorica, 8. februarja 1909.

IGNACIJ BAJT,
c. kr. učitelj.

Iz cerkljanskega okraja.

c Društvena objava. — Promet knjižnice našega K. s. l. dr. je zadnje čase tako narasel, da knjižničar niti ni mogel več postreči vsem strankam v določeni uri pred župno sv. mašo. Zato je pa odbor sklenil, da se bodo od nedelje dalje zjutraj pred župno mašo delile knjige le okolišnom, Cerkljanom pa še le popoldne in sicer takoj po blagoslovu. Nabavili smo novih in zanimivih knjig. —

c Cerkljano. — Na Svečnico je bilo tu v Cerkljem zelo živahno. V dvorani naših „Sokolov“ je bil javni fantovski ples, podjetnik sam načelnik Sokola g. Viljem. — V dvorani G. D. pa so priredili vaši telovadci lepo veselico s petjem in 2 igrama. V „Vedeževalki“ so mislili spretno pobijali praznoverje in utrjali pametno vero, a v igri v sedanjih časih so mladi kasali na liberalno krčmarstvo, ki meji Slovenci igra ulogo galskega čifala, brezvestnega oderuha, koje krčmarstvo je najhujši krvosos v telesu našega naroda, rakrana družinskega in gospodarskega življenja njegovega! Igro, ki vsebuje mnogo zdravega jedra in osoljenih dovtipov, ki je obdinstvo karelektrizarala, je spisal g. G. Bevk. Čestitamo pisatelju in igravcem. Petje je bilo, kot vaelej, lepo in precizno! Dvorana je bila nabito polna in je prireditelje počastilo mnogo domačih odličnjakov in celo gostje iz Idrije! S čistim prebitkom je telovadni odsek povsem zadovoljen. — V kratkem nastopi tudi naš dekliski odsek! c Planina. — Naši liberalci so do cela enaki liberalcem v drugih krajih. Na stranki, zoper koje se bore očito in prikrito, ne vidijo nič dobrega. Dr. Gregorčiču in njegovim očitajo na vsa usta, da nič ne delajo za kmeta, a to so nam o predzadnjih volitvah lepo samodelali, da je prav dr. Gregorčič naš mlekar! izposloval podporo 700 K in da nam je on pridobil nabiralnik za pisma. In, da ne zabimo, čegavo delo je „Zadružna zveza“ v Ljubljani, koje član je naša mlekarica? Kaj ni ustanova S. L. S. na Kranjskem, ki je goriški stranki enakega imena, koje glasilo je tudi naš vrli „Pr. list“, do pičice enaka? — Ha, ha, kdo se ne bi smejal! Ko bi bil pridobil gornjo podporo kak liberalci, bi bile še danes vse hiše v Planini in po Čepelzu plakativane in bi oznanjale slavo in delo in žrtve pa trud dotičnega liberalca in njegove stranke! Mhajne, ali ni res tako?

c Kmečka zveza za cerklj. okraj priredi dne 28. t. m. takoj po župni sv. maši v dvorani G. doma javen shod. — Predmet: Vlada predloga za starostno zavarovanje z ozirom na našega kmeta! Govoril bo mož, ki je bil na znanem shodu v Ljubljani! Kmetije pozor! Pridite številni! Ta vladni predlogne pojde več z dnevnega reda, dokler v tej ali v oni obliki ne postane zakon!

c Iz Šebrelj. — Dne 21. februarja 1909 se bode vršil občni zbor „Šebreljske štedilne posojilnice“ ob 3. uri popoldne v uradni sobi. K obilni udeležbi vabita za odbor: Janez Rjavec, Rejec Anton, načelnik, tajnik. c Šebrelje. — V nedeljo 14. t. m. priredi „Kmetijsko bralno društvo v Šebreljah“ veselico z dvema igrama in s srečkanjem.

Rojakil Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega doma“

Loterijske številke.

6. februarja

Danaj 11 25 74 73 7
Gradec 72 31 65 59 40

Naznanilo preselitve.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem

preselil

svojo krojaško delavnico in trgovino z izgotovljenimi oblekami iz Tekališča Jos. Verdi št. 33 v lastno hišo

Tržaška ulica šte. 16.

(„tik Malega doma“)

Obenem naznanjam, da sem vpeljal v svojo delavnico tudi telefon št. 150, da zamore hitreje postreči svojim cenj. naročnikom in odjemalcem.

Priporočam se za blagohotno naklonjenost in bilježim z odličnim spoštovanjem

Ant. Krušič.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohštva iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1.04
istrsko	„ 1.20
Corfu	„ 1.20
Puglie	„ 1.28
Jesih vinski	„ 1.28
Marsiglia	„ K 1.28
Bombay	„ 1.20
Bari	„ 1.40
Lucca	„ 1.60
najfinejše	„ 2.00
Milo in luči.	

Priporočam č. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 20 in via Seminario 10.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospodarska ulica št. 25

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidarskič & Valenčič. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

ANNA LIKAR

nasledn iz G. D.

V GORICI -- Semeniška ulica šte. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

Raznovrsten papir in papirnati izdelki

Knjige: molitvene, šolske, vpisovalne itd.

Svete podobe.

Tiskovine za duhovnije in županije.

Tiskanje zasebnih tiskovin: računov, napisov itd.

Pergamentna papir za zavijanje masla.

Svilen papir in peresa za umetne cvetlice

Svetilke in okraski za veselice.

Velika izbira razglednic.

Albumi za razglednice, poezije in slike (fotografije.)

Preskrbuje se vezanje knjig ceno dobro in lepo.

Dobra postrežba, vse po nizki ceni

Priporočamo

sl. občinstvu v mestu in dežel posluževati se tvrdke

J. Medved

v Gorici Corso Verdi

pri nakupu izgotovljenih oblek, kožuhov, klobukov in črevljev tako za moške kakor ženske.

Izbera je velikanska

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Restavracija

„CENTRAL“

ulica Josipa Verdi 32.

Podpisani gostilničar naznanja g. gostom in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi da točim raznovrstna pristna vina, kakor: kraški teran, vipavsko, brisko in furlansko vino in Dreherjevo pivo po jako nizki ceni. — Kuhinja dobro preskrbljena. Postreže se vsakemu po svoji želji. Cene se zmerne. Kdor pride enkrat, se ne bo kesal, prišel bo še v drugič, potreba točna in poštena.

Pričakujem obilnega poseta.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Novič,

gostilničar.

Kinematograf Salon Central.

Veliki električni

BIOSKOP

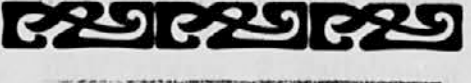
Internacionalno gledališče, živce, govorečih, pojočih in igrajočih podob. Umetniško in tehnično vodstvo: Arhitekt A. Tscherné.

PROGRAM:

1. Izdelovanje masla in sira v Italiji. (Komično). — 2. Jerbščina po stricu. — 3. „Krasno dekle z cvetlicami“. (Velika dramatična igra iz življenja v 30 pretresujočih podobah. — 4. „Roka čarovnika“. — 5. „Senj vojaka“. (Žalostna sedanega časa). — 6. „Pri svetlobi lune“. (Kolorirano). — 7. „Omara skrivnosti“. M M

Navadne cene.

Predstave ob delavnikih ob 5 1/2, 7 in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Zaloga.

Podpisani priporočam p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvni in ogljem

na Volčjdragi pri postaji c. kr državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Podpisani ima novo veliko zalogo raznovrstnih

šiv. strojev dvokoles

Cene nizke.

Poverjen je meni tudi glavni zastop z zalogo kmetijskih strojev od prve slovenske tovarne braiov K. & R. Ježek, Blansko. Prodaja tudi plaščice za dvokolesa, komad po K 6 in za višje cene. Prodaja tudi dvokolesa novega modela trpežne z prostim tekom. Jamčim eno leto.

Cena K 158.

Priporočam se slav. občinstvu za naklonjenost

Jos. Dekleva,

Gorica via Municipio št. 1.

Prodajalna Katoliškega tisk. društva

v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.

se priporočam za nakup

raznih molitvenikov, kipov, križev, rožnih vencev, podob malih in velikih, svetinj, cerkvene obleke, voščenih sveč, pisarniških potrebščin i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijonske podobice z slovenskim besedilom.

Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta: podobe Pija x. na platno z lepim okvirjem.

Zaloga tiskvin za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od č. gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva se priporočam za velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“

TRST.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Štev. 342.

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtleta, t. l. mesecev oktobra, novembra in decembra 1907, začne v

ponedeljek, 8. marča 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

V Gorici, 28. januarja 1909.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s snamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena snamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepí želodec, storí, da sčine v kratkem času omočica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storí, da človek raje je

Cena steklenici 60 vin.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne ter vsakovrstne plošče, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pr

BATJEL-u Gorica Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. — Novi slovenski ceniki franco

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercle“, najnovejšega in izvršnega sestava so „Ercle“, strojem za dvostroki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice

„Syphonla“ so najboljše

Delujejo same.

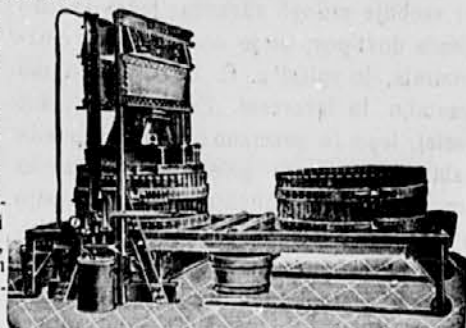
Posode za grozdje, sadje, plugi za vino grade, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno; mlatilnice za

seno, mlatilnice za pšenico čistilnice za žito, rezalni stroji za kimo in ročnimalni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejših, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvarnice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5¹/₄% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

„Dober dan Marija!“ „Bog daj Ana!“

„Oh, kako dolgo Te že nisem videla Marija! Zelo sem vesela, da zamorem s Teboj zopet malo govoriti, kajti dolžna sem Ti še zahvalo za dober svet, ki si mi ga zadnjič dala, ko sem Te vprašala, kje naj si kupim obleko. Nisem mislila, da se v novi trgovini g.

FRANC RAVNIKAR v Gorici

Raštelj št. 16

dobi tako izborno blago. Prav hvaležna sem Ti, da si mi nasvetovala to v resnici solidno trdko. Pa tudi jaz sem povedala nekaterim, a vsakdo se mi je dil rekoč: ali ste še le sedaj zvedeli za to trgovino ko vendar že vsa okolica zahaja kupovati v to prodajalno potrebne obleke, z ozirom na to, ker je trdk slovenska, edina, in prva te stroke v ulici Raštelj 16.“

„Torej vidiš, Ana, da sem prav svetovala.“

„Da, da, Marija. Sedaj grem pa po svojih opravkih, imam malo časa, pridem Te že enkrat obiskat, da se kaj več pogovorimo. — Z Bogom!“